

رجمه‌ای از پیام بیت العدل اعظم خطاب به بهائیان جهان (هیئت بین‌المللی ترجمه به زبان فارسی)

۱ مارس ۲۰۱۷

دوستان عزیز و محبوب،

در جهانی بیش از پیش به هم وابسته، شرایط اجتماعی همهٔ مردمان مورد توجه بیشتری قرار می‌گیرد و اوضاع هر یک نمایان‌تر می‌شود. با وجود پیشرفت‌هایی امیدبخش هنوز مسائل بسیاری هست که باید بر وجدان نوع بشر سنگینی نماید. نابرابری، تبعیض، و استثمار آفت جان بشریت است و در مقابل درمان‌های تجویزی طرح‌های سیاسی مختلف مقاوم به نظر می‌رسد. ضربات اقتصادی این مصائب منجر به درد و رنجی ماندگار برای جمع کثیری گردیده و نقایص عمیق تثبیت شده‌ای را نیز در ساختار اجتماع به وجود آورده است. هر نفسی که قلبش مجذوب تعالیم جمال مبارک شده باشد نمی‌تواند نسبت به این عواقب بی‌تفاوت بماند. حضرت بهاءالله در لوح دنیا می‌فرماید، "عالم منقلب است و افکار عباد مختلف. نسأل الله ان یزینهم بنور عدله و یعرفهم ما ینفعهم فی کلّ الأحوال انه هو الغنی المتعال." با تلاش جامعهٔ بهائی برای کمک به بهبود اوضاع جهان، در سطح اندیشه و عمل، شرایط نامساعدی که بسیاری از مردم دنیا تجربه می‌کنند توجه روز افزون جامعه را به خود معطوف خواهد داشت.

رفاه هر بخشی از مردم جهان به نحوی جدایی‌ناپذیر با رفاه کل به هم آمیخته است. وقتی هر گروهی بدون در نظر گرفتن آسایش همسایگانش تنها به رفاه خود اندیشد و یا منافع اقتصادی را بدون توجه به تأثیرش بر محیط زیست که تأمین‌کنندهٔ معاش همگان است دنبال کند، حیات جمعی نوع بشر است که دست‌خوش آسیب می‌شود. پس مانعی سرسخت در راه پیشرفت هدف‌مند اجتماعی قرار دارد: حرص و منفعت‌طلبی شخصی اغلب بر رفاه همگانی غلبه می‌یابد. ثروت در مقادیری وجداناً نامعقول اندوخته می‌شود و بی‌ثباتی حاصل از آن بر اثر توزیع نامتعادل درآمد و امکانات، هم در بین ملّت‌ها و هم در درون ملّت‌ها، وخیم‌تر می‌گردد. اما اوضاع الزاماً نباید چنین باشد. هر چند چنین شرایطی دست‌آورد تاریخ است ولی نباید مسیر آینده را تعیین کند و حتی اگر رویکردهای اقتصادی رایج جوابگوی نیازمندی‌های مرحلهٔ نوجوانی نوع بشر بوده است قطعاً برای رفع احتیاجات دوران طلوع عصر بلوغ او نارسا خواهد بود. هیچ دلیلی برای تداوم بخشیدن به ساختارها، قوانین، و سیستم‌هایی که آشکارا از تأمین منافع همگان عاجز است قابل توجیه نیست. تعالیم دیانت بهائی جایی برای شک و شبهه باقی نگذاشته است که کسب، توزیع و استفاده از ثروت و منابع، بُعدی اخلاقی در بر دارد.

تنش‌های حاصل از فرایند طولی المدّت انتقال از جهانی پراختلاف به جهانی متحد در روابط بین‌المللی و همچنین در عمیق‌تر شدن شکاف‌هایی که بر جوامع بزرگ و کوچک اثر می‌گذارد احساس می‌شود. با مشاهدهٔ نقص گسترده در شیوه‌های فکری متداول، عالم بشری به شدت نیازمند یک نظام اخلاقی مشترک است یعنی یک چارچوب قابل اعتماد برای حلّ و فصل بحران‌هایی که همچون ابرهای طوفان‌زا غلیظ‌تر می‌گردد. بینش حضرت بهاءالله بسیاری از پیش‌فرض‌هایی را که مجازند گفتمان معاصر را شکل دهند به چالش می‌کشد از جمله اینکه منفعت‌طلبی شخصی مروج رفاه است و نه تنها نباید به هیچ وجه محدود شود بلکه ابراز آن از طریق رقابت‌های بی‌امان شرط پیشرفت می‌باشد. افکار بهائی با سنجش ارزش افراد بر حسب میزان ثروتی که می‌توانند ذخیره کنند و یا بر اساس مقدار کالای بیشتری که نسبت به دیگران می‌توانند مصرف نمایند مطلقاً سازگاری ندارد. اما از سوی دیگر تعالیم بهائی با نفی همه‌جانبهٔ ثروت و آن را ذاتاً نامطبوع و غیر اخلاقی شمردن موافق نیست و ریاضت را نیز منع می‌نماید. ثروت باید به بشریت خدمت کند، استفاده از آن باید با اصول روحانی همخوان باشد، و سیستم‌ها در پرتو این اصول باید ایجاد شود. به فرمودهٔ حضرت بهاءالله، "هیچ نوری به نور عدل معادله نمی‌نماید. آنست سبب نظم عالم و راحت امم."

هر چند حضرت بهاءالله در آثار مبارکهٔ خود جزئیات یک نظام اقتصادی را ارائه نفرموده‌اند ولی سازمان‌دهی مجدد و اصلاح جامعهٔ بشری موضوعی است که به کرات در تعالیم آن حضرت آمده است. بررسی این موضوع ناگزیر مسائل اقتصادی را مطرح می‌سازد. البته نظم آیندهٔ مورد نظر حضرت بهاءالله به مراتب فراتر از

تصوّرات نسل حاضر است. با این حال ظهور نهایی این نظم بستگی به جهد بلیغ پیروان آن حضرت در راه اجرای تعالیم الهی در عصر حاضر دارد. با توجّه به این نکته امیدواریم توضیحات زیر موجب تأمل اندیش‌مندانه و مستمرّ احبّای عزیز گردد. هدف آن است که بیاموزیم چگونه می‌توان به روشی مطابق با اوامر الهی در امور مادی اجتماع مشارکت نمود و چگونه در عمل می‌توان رفاه جمعی را از طریق عدالت و سخاوت، همکاری و مساعدت متقابل ترویج داد.

دعوت این جمع برای بررسی مفاهیم آثار حضرت بهاءالله راجع به زندگی اقتصادی اگرچه مؤسّسات و جوامع بهائی را نیز در بر می‌گیرد ولی علی‌الخصوص خطاب به افراد احبّای می‌باشد. اگر قرار است الگوی جدیدی از حیات جامعه بر اساس تعالیم ظاهر گردد آیا جمع مؤمنین نباید در زندگی خود آن صداقتی را که از جمله خصوصیات برجسته آن الگو است از خود نشان دهند؟ هر گزینه‌ای که یک فرد بهائی — به عنوان کارمند یا کارفرما، تولیدکننده یا مصرف‌کننده، وام‌دهنده یا وام‌گیرنده، نیکوکار یا ذی‌نفع — انتخاب می‌کند اثری بر جا می‌گذارد و وظیفه اخلاقی داشتن یک زندگی منسجم چنین ایجاب می‌نماید که تصمیمات اقتصادی فرد با آرمان‌های متعالی او مطابقت داشته باشد و خلوص اهداف او با خلوص عمل او در راه تحقق آن اهداف توأم باشد. احبّای طبیعتاً طبق روال همیشگی برای تعیین معیار عمل ناظر به تعالیم الهی هستند. اما تعامل فزاینده و عمیق‌تر جامعه بهائی با اجتماع به این معنا است که بُعد اقتصادی حیات اجتماعی باید مستمرّاً مورد توجّه بیشتری قرار گیرد. نصایح مندرج در آثار بهائی باید به نحو فزاینده‌ای الهام‌بخش روابط اقتصادی در خانواده‌ها، محله‌ها، و مردم‌ها باشد به خصوص در محدوده‌های جغرافیایی که فرایند جامعه‌سازی نفوس بسیاری را در بر می‌گیرد. احبّای هر جا که ساکنند باید ورای ارزش‌های رایج در نظم کنونی محیطشان به اجرای تعالیم الهی در زندگی روزمره توجّه نمایند و با استفاده از فرصت‌های مقتضی کمک‌های فردی و جمعی خود را در جهت عدالت اقتصادی و پیشرفت اجتماعی در محلّ سکونت خویش ارائه دهند. چنین کوشش‌هایی موجب رشد روزافزون دانش در این زمینه خواهد شد.

یک مفهوم بنیادی که در این زمینه باید مورد بررسی قرار گیرد کینونت و حقیقت روحانی نوع انسان است. شرافت ذاتی هر فرد در آثار حضرت بهاءالله به صراحت تأکید شده و یکی از اصول اساسی معتقدات بهائی است و امید به آینده نوع بشر بر آن استوار می‌باشد. قابلیت روح انسانی در تجلّی بخشیدن به کلیّه اسماء و صفات خداوند رحیم، معطی و کریم به کرات در آثار مبارکه تأیید شده است. حیات اقتصادی عرصه‌ای برای ابراز صداقت، درست‌کاری، امانت، سخاوت و دیگر خصایص روح انسانی است. فرد صرفاً یک واحد اقتصادی منفعت‌جو که می‌کوشد همواره سهم بیشتری از منابع مادی جهان را به خود اختصاص دهد نیست. حضرت بهاءالله تأکید می‌فرمایند که "فضل الانسان فی الخدمة و الکمال لا فی الزینة و الثروة و المال"، و نیز می‌فرمایند، "لا تصرفوا نقود اعمارکم فی المشتیهات النفسیة و لا تقتصروا الامور علی منافعکم الشخصیة". فرد با وقف خود برای خدمت به دیگران، در زندگی معنا و هدف می‌یابد و به ترقّی اجتماع کمک می‌کند. حضرت عبدالبهاء در آغاز رساله مدنیّه می‌فرمایند:

شرافت و مفخرت انسان در آن است که بین ملامکان منشأ خیری گردد. در عالم وجود آیا نعمتی اعظم از آن متصوّر است که انسان چون در خود نگردد مشاهده کند که به توفیقات الهیّه سبب آسایش و راحت و سعادت و منفعت هیئت بشریّه است. لا والله بلکه لذت و سعادت اتم و اکبر از این نه.

در پرتو این نکات است که بسیاری از فعّالیتهای اقتصادی به ظاهر معمولی به واسطه امکانات بالقوه‌ای که در جهت آسایش و رفاه بشری فراهم می‌آورند اهمّیت تازه‌ای می‌یابد. حضرت عبدالبهاء می‌فرمایند، "هر نفسی باید کاری و کسبی و صنعتی پیش گیرد تا او بار دیگران را حمل نماید نه اینکه خود حمل ثقیل شود." حضرت بهاءالله به فقرا تأکید می‌فرمایند که "همت نمایند و به کسب مشغول شوند"، در حالی که به فرموده مبارک صاحبان ثروت باید "به فقرا ناظر باشند". حضرت عبدالبهاء تأیید می‌فرمایند که "غنا منتهای ممدوحیّت را داشته اگر به سعی و کوشش نفس خود انسان در تجارت و زراعت و صناعت به فضل الهی حاصل گردد و در امور

خیریه صرف شود." در عین حال، کلمات مکنونه سرشار از هشدارهایی در باره وسوسه خطرناک ثروت است که غنا "سدیست محکم" میان طالب و مطلوب و عاشق و معشوق. پس جای شگفتی نیست که حضرت بهاءالله مقام شخص ثروت‌مندی که غنا او را از وصول به ملکوت جاودانی منع نموده می‌ستایند و می‌فرمایند که "نور آن غنی اهل آسمان را روشنی بخشد چنانچه شمس اهل زمین را." حضرت عبداله‌ء می‌فرمایند، "اگر شخصی عاقل و مدبر تثبیت به وسایلی نماید که جمهور اهالی به ثروت و غنای کلی برسند هم‌تنی اعظم از این نه و عندالله اکبر ثبوت بوده و هست." زیرا ثروت بسیار پسندیده است اگر "هیئت جمعیت ملت غنی باشد." بررسی حیات شخصی به منظور تعیین مابحتاج ضروری و سپس ادای مشتاقانه تعهد فردی در قبال حکم حقوق الله انضباطی است لازم که اولویت‌های فرد را متعادل ساخته، اموال او را تطهیر کرده، و سبب می‌شود که سهم حقوق الله برای خیر عموم مصروف گردد. اعتدال و قناعت، نیکوکاری و اخوت، فداکاری و توکل به قادر متعال از جمله خصایصی است که در همه احوال شایسته نفوس پرتقوا می‌باشد.

نیروهای مادی‌گرا افکار کاملاً متضادی رواج می‌دهد از جمله اینکه خوشحالی نتیجه کسب مستمر اموال است، فرد هر چه بیشتر داشته باشد بهتر است، نگرانی در باره محیط زیست مربوط به زمانی دیگر است. این ندهای فریبنده موجب تقویت نوعی حس فزاینده و قوی خود مستحق‌بینی در فرد می‌شود، حسی که با استفاد از ادبیات عدالت و حق و حقوق در پنهان نمودن منفعت‌طلبی شخصی می‌کوشد. بی‌تفاوتی نسبت به مشقات دیگران امری عادی می‌شود در حالی که تفریحات و سرگرمی‌های پریشان‌کننده ذهن حریصانه دنبال می‌گردد. اثرات سست‌کننده مادی‌گرایی در هر فرهنگی رخنه می‌کند و بهائیان همگی واقفاند که چنانچه برای هشیار ماندن نسبت به این اثرات تلاش نکنند آنان نیز ممکن است ندانسته تا حدی نگرشی مادی‌گرا اتخاذ کنند. والدین باید با فراست آگاه باشند که کودکان حتی در سنین خردسالگی هنجارهای محیط اطراف خود را جذب می‌کنند. برنامه توان‌دهی روحانی به نوجوانان درایت متفکرانه را در سنی که کشش مادی‌گرایی شدیدتر می‌شود تشویق و تقویت می‌نماید. فرارسیدن دوران بزرگسالی برای نسل جوان این مسئولیت را به همراه می‌آورد که اجازه ندهند که پی‌گیری تعلقات دنیوی چشم‌شان را به روی بی‌عدالتی و نیازمندی ببندد. خصایص و نگرش‌هایی که دوره‌های مؤسسه آموزشی از طریق مطالعه کلام الهی پرورش می‌دهند به مرور زمان به افراد در شناسایی تصورات باطلی کمک می‌کند که دنیای مادی در هر مرحله از زندگی به کار می‌برد تا توجه را از خدمت به سوی نفس آماره سوق دهد. و در نهایت مطالعه سیستماتیک کلام الهی و تفحص در مفاهیم آن موجب آگاهی فردی نسبت به لزوم اداره امور مادی شخصی بر اساس تعالیم الهی می‌گردد.

دوستان عزیز: وجود ثروت فاحش و فقر بی‌اندازه در جهان مسئله‌ای بیش از پیش غیر قابل توجیه می‌شود. با تداوم نابرابری چنین به نظر می‌رسد که نظم موجود به خود اطمینانی ندارد و ارزش‌هایش زیر سؤال برده می‌شود. رنج و عذابی که جهانی پرکشمکش باید در آینده با آن رو به رو شود هر چه باشد، ادعیه این جمع آن است که قادر متعال احبای عزیز خود را مدد دهد تا بر هر مانعی در سر راه خود چیره شوند و به خدمت عالم انسانی موفق گردند. هر چقدر جامعه بهائی حضور گسترده‌تری در میان یک جمعیت داشته باشد مسئولیتش برای یافتن طرق رسیدگی به علل ریشه‌ای فقر در محیط اطرافش بیشتر خواهد بود. اگرچه دوستان در مراحل اولیه یادگیری در باره چنین وظیفه‌ای و نحوه مشارکت در گفت‌وگوهای مربوطه هستند ولی فرایند جامعه‌سازی نقشه پنج‌ساله در همه جا محیطی مطلوب به وجود می‌آورد تا در آن تدریجاً ولی مستمراً دانش و تجربه در باره مقصد اعلا فعالیت‌های اقتصادی اندوخته شود. امید چنان است که این تفحص در سال‌های آینده و در بستر مسئولیت طویل‌مدت تأسیس مدنیتی الهی از ویژگی‌های بارز حیات جامعه، افکار مؤسسات، و اقدامات فردی گردد.

[امضا: بیت العدل اعظم]